

SVENSKT NÄRINGSLIV

Sveriges Riksbank
Att: Jyry Hokkanen
103 37 Stockholm

Er referens/dnr: 2017/00830

Stockholm, 2017-11-17

Skriftliga synpunkter på Riksbankens förslag till ny statistik över hushållens tillgångar och skulder

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att lämna skriftliga synpunkter över angivna rapport och anför följande.

Svenskt Näringsliv instämmer i att finansiell stabilitet är angeläget och att tillgång till statistik behövs för kunskapsuppbyggnad. Dessa allmänna utgångspunkter behöver dock vägas mot faktiska omständigheter kring och effekter av det aktuella förslaget.

Svenskt Näringsliv anser att Riksbanken inte är behörig att besluta om insamling av uppgifter om hushållens tillgångar och skulder på sätt som föreslås komma att ske enligt ovan nämnda rapport.

Riksbanken anför att för myndigheter som ansvarar för tillsyn och övervakning av de finansiella instituten, för analyser av effekter av ekonomisk politik, för utformning av så kallade makrotillsynsåtgärder med mera, är avsaknaden av detaljerade data för hushållssektorns ekonomiska ställning en stor brist. Mot denna bakgrund föreslår Riksbanken en ny insamling av detaljerade uppgifter om hushållens tillgångar och skulder på individnivå. Uppgifter som även kommer till användning för andra myndigheter. Samverkan ska ske med SCB som är den statistikansvariga myndigheten. SCB har ingen laglig möjlighet att själv samla in nödvändiga uppgifter från finansiella institut, men kan ta emot data som Riksbanken samlar in. Det räcker inte med beloppen för enskilda hushålls tillgångar och skulder. Det behövs även information som beskriver tillgångarnas och skuldernas egenskaper exempelvis vilken räntebindningstid och löptid hushållen har på sina lån.

Enligt Riksbanken kan banken enligt riksbankslagen samla in uppgifter över hushållens tillgångar och skulder från finansiella institut och använda dessa i sin analysverksamhet. För att kunna sammanfoga uppgifter som kommer från olika rapportörer med varandra behöver uppgifterna vara insamlade med personnummer. En del av dessa uppgifter kan sedan överlåtas till SCB som kan kombinera dem med data över hushållens reala förmögenhet och på det viset skapa en heltäckande nationell statistik över hushållens reala och finansiella tillgångar och skulder. Riksbankens data kan tillgodose även andra myndigheters behov.

Riksbanken anser att antalet rapporterade institut inledningsvis bör begränsas till de största och viktigaste finansiella instituten. Det kan även bli aktuellt att stegvis utöka insamlingen till att omfatta allt fler finansiella instrument. Eftersom insamlingen beräknas kunna bli omfattande anses det naturligt att börja med en årlig insamling för att eventuellt öka frekvensen efterhand.

Som framgår inledningsvis delar inte Svenskt Näringsliv uppfattningen att Riksbanken med stöd av riksbankslagen är behörig att besluta om insamling av uppgifter om hushållens tillgångar och skulder på sätt som föreslås. Skälen är följande.

Det Riksbanken föreslår är en mycket omfattande insamling av detaljerade uppgifter på individnivå. Eftersom SCB saknar laglig rätt att samla in personuppgifter för de ändamål som Riksbanken anser sig behöva är tanken att Riksbanken inhämtar uppgifterna från finansinstitutet och därefter lämnar informationen till SCB som samkör uppgifterna med ytterligare information om hushållen för att få en så heltäckande bild som möjligt över hushållens totala tillgångar och skulder. Riksbanken anser att med den rätt banken har enligt riksbankslagen att utfärda föreskrifter kan banken anmoda finansinstitut att lämna de efterfrågade uppgifterna.

Svenskt Näringsliv anser att det inte är möjligt att i föreskriftsform reglera ett så omfattande insamlande av mycket integritetskänsliga uppgifter som det nu är fråga om, nämligen uppgifter med hög detaljeringsnivå som dessutom kommer att samköras med andra integritetskänsliga uppgifter i andra register. I 2 kap. 6 §, andra stycket, regeringsformen regleras skyddet mot betydande intrång i den personliga integriteten som sker utan samtycke och som innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Sådana betydande intrång omfattas av ett särskilt lagkrav enligt 2 kap. 20 § regeringsformen. Inskränkningar i integritetsskyddet kan bara ske i lag. Det ställs också krav på att begränsningarna ska vara nödvändiga för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle.

Det är här fråga om omfattande och detaljerad kartläggning av enskildas personliga ekonomiska förhållanden. Även om avsikten inte är att kartlägga enskilda kan

kartläggningen anses innebära kartläggning av enskildas förhållanden – så även om det huvudsakliga ändamålet med behandlingen är ett helt annat. Vid bedömningen av rekvisitet ”betydande intrång” framhålls i förarbetena att bestämmelsen omfattar företeelser som kan bedömas utifrån såväl kvantitativa som kvalitativa kriterier. Stor vikt läggs vid uppgifternas karaktär. Därutöver kan mängden uppgifter vara en betydelsefull faktor i sammanhanget (prop. 2009/10:80, s. 182 f).

Mot den här bakgrunden anser Svenskt Näringsliv att Riksbanken inte är behörig att, med stöd av den i riksbankslagen delegerade föreskriftsrätten, besluta om det nu aktuella uppgiftsinsamlandet. För det fall Riksbanken väljer att gå vidare med sitt förslag till riksdagen vill Svenskt Näringsliv framhålla det starka skyddet för fysiska personer vid behandling av personuppgifter enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Detta framgår av artiklarna 5 och 6 i Dataskyddsförordningen som träder i kraft i maj 2018. Om en lagstiftning skulle utformas efter Riksbankens förslag till uppgiftslämnande anser Svenskt Näringsliv att lagen skulle strida mot Dataskyddsförordningen.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall

Torbjörn Halldin